

STÅ UPP FÖR **ALLAS** RÄTT TILL ETT LIV I TRYGGHET OCH SÄKERHET

Aktion FN för en bättre värld

läromaterial hösten 2022

INNEHÅLL

Presentation – 10 FAKTA OM MINOR	4
Fördjupningsuppgift: Ottawakonventionen 25 år	5
Filmvisning och diskussion om minor	6
Globala målen-bingo	12
Tips på fler lektionsmaterial om minor och rätten till ett liv i trygghet och säkerhet	14
AKTION FN för en bättre värld – lärarmaterial	15

AKTION FN

Aktion FN skapar kompetens och engagemang för globala frågor. Inför två internationella FN-dagar under läsåret 2022-23 skickas Aktion FN-paket till lärare och elever. Lärarna får bland annat färdiga lektioner med en rad tips på övningar och material. Eleverna får redskap för att genomföra en aktion för en global fråga. Aktion FN erbjuder på så vis alla FN-skolor att under en och samma vecka agera gemensamt för en bättre värld. Välkommen att vara med, en annan värld är möjlig!

Aktion FN läsåret 2022/23

Höstterminen 2022 – inför MR-dagen	v. 49	skickas ut v. 45
Vårterminen 2023 – inför Kvinnodagen	v. 10-11	skickas ut v. 6

Aktion FN för en bättre värld HT-22

Var och en av oss har rätt att leva ett liv i trygghet och säkerhet. Trots detta pågår det konflikter runt om i världen där inhumana vapen så som minor drabbar civila under konflikter och långt efteråt. Majoriteten av de som dödas eller skadas av minor är civila varav hälften är barn. Minor kan ligga aktiva i marken i decennier och hindrar samhällen som har varit i konflikt att byggas upp igen.

I Ukraina slår ryska bomber och robotar mot civila mål och bruket av klustervapen och minor finns dokumenterade. Var med och stötta FN:s arbete mot inhumana vapen och fördöm Rysslands agerande i Ukraina genom att arrangera Aktion FN för en bättre värld på skolan.

Eleverna uppmanas i denna aktion att vara med och bidra till en namninsamling som fördömer Rysslands agerande i Ukraina och som kommer att lämnas över till Ryska Ambassaden. De får också material för att arrangera en utställning om FN:s arbete mot minor och pärlande till förmån för projektet Minor som stöttar FN:s arbete i fält.

I lärardelen presenteras lektionsmaterial som inspiration till er undervisning inom sakfrågan, bland annat en PowerPoint-presentation med talarmanus och diskussionsfrågor, en dokumentär, klassrumsövningar och tips på fördjupningsuppgifter och fördjupningsmaterial.

Frågor? Kontakta skolenheten via: <https://fn.se/om-oss/organisation/personal/>

AKTION FN för en bättre värld

Presentation – 10 FAKTA OM MINOR

Syfte

Att ge en ökad kännedom om minor och dess förödande konsekvenser för individer och samhällen, samt vad som görs för att förhindra olyckor med minor och användningen av minor.

Koppling till några kursplaners centrala innehåll:

Samhällskunskap 1a1 och 1b

- De mänskliga rättigheterna; vilka de är, hur de förhåller sig till stat och individ och hur man kan utkräva sina individuella och kollektiva mänskliga rättigheter.
- Folkrätten i väpnade konflikter. Den internationella humanitära rätten och skyddet för civila i väpnade konflikter.

Samhällskunskap 2

- Det nutida samhällets politiska utveckling utifrån historiska ideologiska villkor, till exempel mänskliga rättigheter, nationalism, kolonialism och jämställdhet, i relation till maktfördelning och ekonomiska villkor. Frågor om aktörens handlingsfrihet kontra strukturella villkor.

Internationella relationer

- Olika teoretiska perspektiv på internationella relationer.
- Internationell rätt. Möjligheter och svårigheter med att säkerställa såväl staters som individers rättigheter och säkerhet. Grundläggande internationella konventioner om mänskliga fri- och rättigheter och olika aktörers möjlighet till tillämpning.

Koppling till Globala målen:

Material

PowerPoint med talarmanus i form av faktabladet 10 FAKTA OM MINOR finns på portalen för FN-skolor: www.fn.se/portalen, lösenord: *frankrike*

Tid

C:a 20 min

Fördjupningsuppgift – Ottawakonventionen 25 år

1997 antogs Konventionen om förbud mot antipersonella minor, eller Ottawakonventionen – ett internationellt avtal som förbjuder personminor. Mer än 164 länder i världen har anslutit sig till konventionen, som har bidragit till en drastisk minskning av användningen av minor under de senaste 25 åren. 32 länder har inte skrivit under avtalet, Ryssland är ett av dem. Arbetet med konventionen initierades och drivs än idag av organisationen ICBL – International Campaign to Ban Landmines.

Låt eleverna ta hjälp av ICBL:s hemsida för att i mindre grupper besvara och diskutera frågorna nedan: <http://www.icbl.org/en-gb/home.aspx>

1. Vad innebär Ottawakonventionen för de länder som har skrivit under avtalet?
2. På ICBL:s interaktiva karta ser ni vilka länder som har anslutit sig till konventionen ("Treaty status"): <http://www.icbl.org/en-gb/the-treaty/treaty-status.aspx>.

För varje land kan ni även se...

- ... i vilken utsträckning det finns minor ("Stockpiles"),
- ... hur stora areor av minerad mark som finns i landet ("Contaminated"), och
- ... antalet dödsfall och skadade av minor ("Casualties").

Vilka samband kan ni se mellan ett lands "Treaty Status" och de andra tre parametrarna ("Stockpiles", "Contaminated" och "Casualties")? Jämför mellan olika länder.

AKTION FN för en bättre värld

Filmvisning och diskussion – *Mosul: The Road to Recovery*

Syfte

Att ge en ökad kunskap om minor och minröjning samt situationen i Mosul, Irak, under mitten av 2010-talet.

Koppling till några kursplaners centrala innehåll:

Samhällskunskap 1a1 och 1b

- De mänskliga rättigheterna; vilka de är, hur de förhåller sig till stat och individ och hur man kan utkräva sina individuella och kollektiva mänskliga rättigheter.
- Folkrätten i väpnade konflikter. Den internationella humanitära rätten och skyddet för civila i väpnade konflikter.

Samhällskunskap 2

- Det nutida samhällets politiska utveckling utifrån historiska ideologiska villkor, till exempel mänskliga rättigheter, nationalism, kolonialism och jämställdhet, i relation till maktfördelning och ekonomiska villkor. Frågor om aktörens handlingsfrihet kontra strukturella villkor.

Internationella relationer

- Olika teoretiska perspektiv på internationella relationer.
- Internationell rätt. Möjligheter och svårigheter med att säkerställa såväl staters som individers rättigheter och säkerhet. Grundläggande internationella konventioner om mänskliga fri- och rättigheter och olika aktörers möjlighet till tillämpning.

Koppling till Globala målen:

Material

- *Mosul: The Road to Recovery* (6:04) finns på Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=6tVtLo_mM_Q
- Övningen är en del av det pedagogiska materialet tillhörande FN-förbundets projekt Minor. Materialet i sin helhet finns här: <https://fn.se/wp-content/uploads/2021/07/SFN-Workshop-ovningar-Minor-juni2021.pdf>

Tid

C:a 60 min.

Om filmen

Mosul: The Road to Recovery (6:04) hade premiär 2019 och handlar om situationen med minor och andra explosiva anordningar efter att konflikten i Mosul upphört och hur FN:s minröjningsorganisation, UNMAS, arbetar med minröjning.

Instruktioner

- Som förberedelse kan det vara bra att låta eleverna läsa in sig på viss bakgrundsfakta inför att de ser filmen, se nästa sida.
- Efter filmvisningen får eleverna diskutera några eller alla frågor.
- Ni väljer själva om ni efter en diskussion av respektive fråga vill presentera tillhörande fakta eller om ni endast använder det som stöd om frågor uppstår.

BAKGRUNDSFAKTA SOM KAN VARA BRA ATT KÄNNA TILL

Booby traps är explosiva eller icke-explosiva anordningar som avsiktligt utplaceras för att orsaka skador när ett till synes ofarligt objekt störs eller en normal handling vidtas, t.ex. att en dörr öppnas eller en TV-apparat sätts på. Anordningen aktiveras ofta av offret själv och förekommer ofta i miljöer där minor normalt inte finns. Improviserade minor är explosiva anordningar som utplaceras manuellt, normalt är hemmagjord samt anpassas på något sätt för att döda eller skada människor, orsaka skador på egendom eller att sprida skräck.

Konflikten i Mosul hade i stora drag sin början när ISIS tog kontroll över Mosul i augusti 2014 efter att irakiska säkerhetsstyrkor och den irakiska militären inte lyckats hålla tillbaka terrorgruppen. Mosul var den största staden under ISIS kontroll. FN:s säkerhetsråd uppmärksammade särskilt situationen i Mosul med attacker mot civilbefolkningen. ISIS övertagande av staden ledde till att irakiska säkerhetsstyrkor tillsammans med allierade väpnade grupper inledde en militäroperation för att återta Mosul från ISIS i Irak. Operationen fick stöd av flygvapen från Operation Inherent Resolve som är en del av Global Coalition to Defeat Daesh/ISIS, samt irakiska flygvapnet. Global Coalition to Defeat Daesh/ISIS är en global koalition som skapades i september 2014 för att bekämpa ISIS. Koalitionen har stöd av 83 partners, bland annat USA, EU, Storbritannien och Sverige. Militäroperationens första fas inleddes den 17 oktober 2016, som bland annat fokuserade på landsbygdsområden omkring Mosul. I mitten av november 2016 inleddes den andra fasen som berörde östra Mosul. Den tredje och sista fasen startade den 19 februari 2017, vilken handlade om operationer i västra Mosul. Information från en FN-insats i Irak och FN:s människorättskontor indikerar starkt att internationella brott har begåtts av ISIS i Irak under samtliga faser. Ett mycket stort antal rapporter tyder på att allvarliga överträdelser av internationell humanitär rätt och allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter har begåtts av ISIS i Irak. Innan ISIS besegrades och fick överge områden under dess kontroll placerade de ut ett stort antal improviserade minor i tätbefolkade områden.

ISIS, även kallade IS och DAESH, anser sig vara sunnimuslimer och tillhörde tidigare al-Qaida. Med tiden uppstod meningskiljaktigheter och ISIS bröt sig därför ur al-Qaida och

blev en egen grupp. ISIS förklarade i juni 2014 att de skapade en islamisk stat i de territorier som de tagit kontroll över. För ISIS utgör skapandet av en islamisk stat både ett medel och ett mål i sig. FN anser att ISIS utgör en terrororganisation och ett flertal resolutioner har antagits som riktar sig mot gruppen. FN:s säkerhetsråd har understrukt behovet att tillförsäkra att bland annat ISIS i Irak hålls ansvariga för kränkningar av mänskliga rättigheter och överträdelser av internationell humanitär rätt samt uppmanat alla parter att förhindra sådana kränkningar och överträdelser.

UNMAS är FN:s minröjningsorganisation, som arbetar för att avskaffa det hot som uppkommer av minor, explosiva lämningar och improviserade minor. I Irak tillhandahåller UNMAS tekniska rekommendationer till flera myndigheter och ministerier inom Iraks regering för att stödja hanteringen, regleringen och koordinationen beträffande explosiva krigsmateriel. UNMAS tillhandahåller tillsammans med bland annat irakiska myndigheter riskutbildningar om explosiva krigsmateriel till berörda invånare och humanitära arbetare. När det begärs från FN-systemet, använder UNMAS sig av bedömningsteam, följt av specialiserade team beträffande undersökningar, undersökningar med höga risker, röjning av stridsområden, mekaniska tillgångar och/eller hanteringen av rasmassor.

Diskussionsfrågor

1. Vilka tankar väcker filmen? Hur hade exempelvis din dag sett ut om du bodde i ett område där det efter ett krig finns kvar minor och andra explosiva lämningar?
2. Vilka risker möter personer som återvänder till sina hem i områden där konflikter har pågått?
3. Hur påverkar minor möjligheten att nå globala målen för hållbar utveckling till år 2030?
4. Majoriteten av de som skadas eller dödas av minor är civila, och många av dessa är barn. Varför tror ni att det är så?
5. Minröjning är extremt tidskrävande, vad kan det bland annat bero på?
6. Varför tror ni att vissa länder inte vill ansluta sig till konventionen mot minor, i dagligt tal kallad Ottawakonventionen?
7. Trots att många länder har anslutit sig till konventionen mot minor är det fortsatt svårt att förhindra att minor används som vapen i krig. Varför tror ni att det är så?
8. Hur tror ni att bistånd och utvecklingssamarbete kan hjälpa mindrabbade länder?

Fakta till frågorna

Fakta till fråga 1

I mindrabade områden finns det hinder att odla mat och att låta djur beta. Det kan därför bli svårt att tillgodose behovet av mat. Barn riskerar att skadas eller dödas på sina färdvägar till skolan. När minor och andra explosiva lämningar finns kvar kan inte barn leka fritt utan att ställas inför risker. Minor och andra explosiva lämningar kan begränsa tillgång till arbete, marknader, sjukhus, andra städer, skolor och försvåra användningen av infrastruktur. Det innebär enorma begränsningar för människor som lever i isolerade samhällen, med fara för sina liv. I familjer som redan lever med en tuff ekonomi kan en minolycka vara den sista droppen i bägaren som leder till extrem fattigdom.

Fakta till fråga 2

Efter att en konflikt har upphört utgör explosiva anordningar och booby traps ett konstant hot för civila som återvänder till sina hem. Minor och andra explosiva anordningar utsätter återvändande personer för dödliga risker under många år efter att den berörda konflikten har upphört. Utan ett tillräckligt stöd till röjning av minor, booby traps och andra explosiva lämningar har inte personer på flykt någon möjlighet att återvända på ett säkert sätt. I Irak utgör förekomsten av explosiva anordningar en av huvudledningarna till varför personer på flykt inte återvänder till sina hem. Minröjning, särskild i stadsmiljöer och bostadsområden, och riskutbildningar utgör förutsättningar för att människor på flykt ska kunna återvända tryggt, värdigt och frivilligt.

Fakta till fråga 3

När minor är placerade runt eller på åkrar och annan odlingsbar mark påverkar det bönder och matförsörjningen för både familjer och samhällen. På det sättet påverkas uppnåendet av mål 2 i Agenda 2030 om ingen hunger negativt av förekomsten av minor. Så länge minor ligger kvar i marken riskerar till exempel barn att skadas eller dödas på sin färdväg till skolan. Av den anledningen har förekomsten av minor en negativ inverkan på uppnåendet av 4 i Agenda 2030 om god utbildning. Minor påverkar män och kvinnor olika. Statistik visar att det är vanligare att män skadas eller dödas av minor, medan kvinnor påverkas mer indirekt. Samtidigt kan kvinnor som har skadats uppleva stigmatisering, bli isolerade, bli mer sårbara för fattigdom och få svårt att hitta en partner. Av dessa anledningar kan förekomsten av minor försvåra uppnåendet av mål 5 i Agenda 2030 om jämställdhet. När minor och andra explosiva anordningar existerar finns det stora svårigheter att avsevärt minska alla former av våld och dödligt våld, vilket är ett delmål i mål 16 i Agenda 2030 om fredliga och inkluderande samhällen. Därmed har minor och andra explosiva anordningar en negativ inverkan på möjligheterna att uppnå mål 16 i Agenda 2030. Förekomsten av minor och andra explosiva anordningar påverkar även tillgången till sjukvård samt vatten och sanitet negativt, vilket gör det svårare att uppnå mål 3 om god hälsa och välbefinnande samt mål 6 om rent vatten och sanitet för alla, i Agenda 2030. När en person har skadats

av en mina krävs god sjukvård och rehabilitering för att återfå ett så normalt liv som möjligt. Många kan behöva proteser för att ersätta förlorade lemmar, men för många är det alldeles för dyrt.

Fakta till fråga 4

Minor drabbar främst civila eftersom minor ligger kvar i marken långt efter att konflikten är över och de kan vara aktiva i decennier. År 2020 dödades 2492 personer och 4561 personer skadades av minor eller explosiva lämningar. År 2020 utgjorde civila majoriteten av offren jämfört med militära styrkor och säkerhetsstyrkor. År 2020 var det minst 1872 minolyckor eller olyckor med explosiva lämningar, där barn var offren. En sorts mina som kallas för fjärilsmina ser ut som en leksak och lockar därför barn att leka med den. Explosiva lämningar följt av improviserade minor var den typ av explosiv anordning som orsakade flest skador på barn. Även om siffrorna kan uppfattas som relativt låga, så är det viktigt att komma ihåg de hundratusentals människor som lever i rädsla för explosiva lämningar, och är rädda i sin vardag för att de eller deras barn ska stöta på en mina.

Fakta till fråga 5

Ett stort problem med minröjning är att faktiskt veta var minorna finns någonstans. Under en konflikt förekommer det att de stridande parterna bokför var de placerar ut minor, men i många fall saknas informationen eller så är den felaktig. Ofta rör sig även minor i samband med regn eller jordskred, vilket ytterligare försvårar arbetet. Minröjning kräver stort tålamod och noggrannhet. Det kan ta flera decennier innan ett drabbat område eller ett land kan förklaras som minfritt efter en konflikt. En ny utmaning för UNMAS och andra aktörer som kämpar för en minfri värld är improviserade sprängladdningar, vilka kan beskrivas som "hemmagjorda" minor. De fungerar på samma sätt som traditionella minor men det är svårare att röja dessa sprängladdningar eftersom konstruktionen skiljer sig från fall till fall.

Fakta till fråga 6

Fram till 1990-talets början sågs personminor som ett relativt naturligt och billigt vapen. De flesta försvarsmakter såg det som ett utmärkt vapen för att bromsa en anfallare. Inte sällan överdrevs den militära nyttan. Under 90-talet kom fokus i debatten att förskjutas till de humanitära konsekvenserna av bruk av personminor. Efter detta har de flesta stater valt att förbjuda personminor, medan några stater fortsatt ser det som ett kostnadseffektivt vapen som är svårt att ersätta.

Fakta till fråga 7

Det har inte varit några påståenden om användning av anti-personella minor av konventionsstater till konventionen mot minor under perioden andra halvan av 2019 till oktober 2020. Vissa stater använder dock fortfarande minor. Human Rights Watch rapporterade i juni 2022 att Ryssland har använt minst sju olika typer av anti-personella minor i fyra regioner i Ukraina. Det är också ett stort problem att olika icke-statliga väpnade grupper använder minor i sin krigföring. Sedan år 1999 har det dokumenterats att

regeringsstyrkor såväl som olika icke-statliga väpnade grupper i Myanmar, har använt sig av antipersonella minor. Icke-statliga väpnade gruppers användning av improviserade minor i Afghanistan resulterade i många offer år 2019 och 2020. Användningen av improviserade minor i Afghanistan hänförs främst till talibanerna och ISIS. I maj 2020 upptäcktes stora lämningar av minor i delar av Tripoli som rebeller lämnat samma månad. Rebellerna kom från militärföretaget Wagner, som stred för libyska nationella armén. Icke-statliga väpnade grupper har även använt sig av minor i Indien och Pakistan.

Fakta till fråga 8

Genom bistånd till minröjning kan skolor och universitet byggas upp och repareras och därmed främjas den grundläggande rätten till utbildning. Det möjliggör även att barn kan återvända till skolan. De flesta minröjare är män, men det finns även fler och fler kvinnor som utbildas till det tuffa och svåra yrket. I samhällen där kvinnor är diskriminerade och inte har samma möjligheter kan arbetet innebära ett stort lyft för kvinnans ekonomiska och sociala position. Av dessa skäl bidrar minröjning till att kvinnors rättigheter stärks. Genom stöd till riskutbildningar om minor där information sprids om hur minor ser ut, vad man ska göra om man ser en mina och vilka områden som inte bör besökas, kan skador och dödsfall förhindras. Därigenom har utbildningarna en positiv inverkan på rätten till liv och rätten att åtnjuta den bästa möjliga fysiska och psykiska hälsan. Därutöver bidrar minåtgärdsprogram till att stater kan upprätta system för att tillförsäkra god hälsa och välbefinnande. Bistånd till minröjningsprojekt bidrar till ekonomisk tillväxt genom att människor kan återgå till sina arbeten, däribland jordbrukare. På det sättet främjas rätten till arbete och rätten till en tillfredsställande levnadsstandard i vilken tillgång till mat ingår.

Tips på fördjupning

- Läs mer om den allmänna situationen med landminor och den senaste statistiken i ICBL:s rapport Landmine Monitor 2021. Du hittar rapporten här: <http://www.the-monitor.org/en-gb/reports/2021/landmine-monitor-2021.aspx>. Den 17 november publiceras ny statistik i Landmine Monitor 2022: <http://www.the-monitor.org/en-gb/reports/2022/landmine-monitor-2022.aspx>
- Läs om läget i olika länder i världen genom ICBL:s Country Profiles. Läs här: <http://www.the-monitor.org/en-gb/our-research/country-profiles.aspx>
- Läs mer om UNMAS arbete i dess årsrapport från 2021. Du hittar rapporten här: <https://www.unmas.org/en/unmas-annual-report-2021>

AKTION FN för en bättre värld

Globala målen-bingo

Syfte

Syftet med denna övning är att visa hur miniröjning inte endast handlar om att arbeta med mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen, i agenda 2030, utan även om flera andra relaterade mål inom de globala målen för hållbar utveckling.

Om eleverna ännu inte bekantat sig med Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling, så presenterar du först målen och förklarar bakgrunden. Här hittar du mer information: <https://fn.se/agenda2030>

Koppling till några kursplaners centrala innehåll:

Naturkunskap 1

- Olika aspekter på hållbar utveckling, till exempel vad gäller konsumtion, resursfördelning, mänskliga rättigheter och jämställdhet.

Naturkunskap 1b

- Olika aspekter på hållbar utveckling, till exempel vad gäller konsumtion, resursfördelning, mänskliga rättigheter och jämställdhet.

Politik och hållbar utveckling

- Grundläggande begrepp inom området hållbar utveckling.
- Intresseorganisationer inom området hållbar utveckling, deras arbete och påverkan på den politiska agendan från lokal till global nivå.

Material

Övningen är en del av det pedagogiska materialet tillhörande FN-förbundets projekt Minor. Materialet i sin helhet finns här: <https://fn.se/wp-content/uploads/2021/07/SFN-Workshop-ovningar-Minor-juni2021.pdf>

Tid

C:a 30 min.

Instruktioner

1. Inled med att läsa upp detta stycke:

Krig tar inte alltid slut när vapen tystnar. Det beror på att minor och explosiva lämningar kan ligga gömda i marken eller lämnats kvar i byggnader och stadsmiljöer. Minor är fruktansvärda vapen som detonerar vid kontakt eller i närheten av människor. Tusentals människor dödas och skadas på detta sätt varje år. Majoriteten är civila och ungefär hälften är barn. Förutom att skada och döda människor hindrar minor och explosiva lämningar även barn från att gå till skolan, bönder från att bruka sin mark och människor på flykt från att återvända hem efter krig och konflikt. Minor och explosiva lämningar kan påverka människor och hela samhällen negativt i flera decennier om inte marken röjs efter det har blivit fred. Därför driver Svenska FN-förbundet projekt Minor. Det är FN:s minröjningsorganisation, UNMAS, som implementerar projektet med hjälp av olika aktörer. UNMAS arbetar varje dag för en värld fri från minor och explosiva lämningar. De arbetar bland annat med att röja minor samt förebygga dödsfall och skador genom riskutbildningar. Syftet med FN-förbundets projekt Minor är att stärka detta viktiga arbete.

2. Målen hör ihop

Berätta för deltagarna att en sak som gör Agenda 2030 och de globala målen unika är det faktum att det sällan gjorts lika tydligt att alla olika aspekter som är kopplade till hållbarhetsfrågor så uppenbart hör ihop. Det går inte att jobba med en fråga eller en aspekt utan att upptäcka att den hör ihop med andra frågor eller aspekter.

3. Globala målen-bingo

Se de 17 globala målen i den här pdf-en: <https://www.globalamalen.se/wp-content/uploads/2016/05/karta-globala-malen-a3.pdf> . Be deltagarna utgå ifrån mål 16. Instruera dem att hitta fyra andra mål som kommer bli svåra att uppnå i mindrabbade områden. Ge dem fem minuter, men först till Bingo vinner. (Om vinnargruppen är alltför snabba, kan du säga att resten får ytterligare en kort stund på sig för att på så sätt säkra att alla hinner komma in i övningen).

Be den vinnande gruppen presentera sina fem mål och förklara hur de hör ihop. Fråga om någon av de andra grupperna håller med och om de har något att tillägga. Kanske har de något ytterligare argument för de mål som vinnargruppen nämnt, eller så har de kanske andra mål som ingår bland sina fem utvalda.

4. Be alla deltagare...

... gå igenom delmålen för de fem målen som "vinnarlaget" tog fram och ringa in vilka delmål inom de fem målen som direkt påverkas av minröjning. På den här sidan kan deltagarna läsa mer om delmålen under respektive mål.

Länk: <https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/>

AKTION FN för en bättre värld

Fler tips på lektionsmaterial om minor och rätten till ett liv i trygghet och säkerhet

- **Film + lärarhandledning:** Dokumentären *Jody – minröjaren* (14 min) på UR Play berättar om vägen till Ottawakonventionen genom aktivisten Jody Williams som var med om att starta ICBL och delade Nobels fredspris med organisationen 1997 för sina insatser. Vi får också inblick i hur minor påverkat livet för en familj i Bosnien.

Länk till filmen: <https://urplay.se/program/208575-vagen-till-fredspriset-jody-minrojaren>

Länk till lärarhandledningen: https://www.ur.se/mb/pdf/handledningar/210000-210999/210384-2_LararhandledningVagen_till_fredspriset.pdf

- **Lektionsupplägg:** "Krig – ett hinder för utveckling" från UNDP:s sida om Globala målen är en övning med syfte att resonera kring varför det finns krig och konflikter i världen och att förstå bakomliggande orsaker samt effekterna av en konflikt.

Länk till övningen: <https://www.globalamalen.se/skola/skolmaterial/krig-ett-hinder-for-utveckling/>

- **Webbkurs:** Röda korsets "Webbkurs om krigets lagar och folkrätten däromkring" har som syfte att på ett interaktivt sätt få förståelse för när den humanitära rätten (krigets lagar) gäller och varför den är viktig, för de principer som begränsar hur väpnade attacker får genomföras och vilka grupper av människor som är skyddade under krigets lagar. Syftet med tillhörande lärarhandledning är att eleverna på ett lekfullt och effektivt sätt får öva sina nyfunna kunskaper i krigets lagar.

Länk till webbkursen: <https://www.rodakorset.se/krigets-lagar/webbkurs-i-krigets-lagar-och-folkratt/>

Länk till lärarhandledningen:

<https://www.rodakorset.se/globalassets/rodakorset.se/dokument/krigets-lagar/lararhandledning-webbkurs-krigets-lagar-och-folkratten-runtomkring.pdf>

AKTION FN för en bättre värld – lärmaterial

Lärmaterial på Portalen för FN-skolor, www.fn.se/portalen lösenord: *frankrike*

- AKTION FN för en bättre värld – lärmaterial (detta häfte).
- PowerPoint: *10 fakta om minor* med diskussionsfrågor och tillhörande faktablad som talarmanus.

Övriga digitala källor för fördjupning och fortbildning

- Globalis.se: <https://www.globalis.se/>
- Svenska FN-förbundets hemsida om fred, säkerhet och nedrustning: <https://fn.se/vi-gor/fred-sakerhet-nedrustning/>
- Svenska FN-förbundet om projekt Minor: <https://fn.se/vi-gor/vi-stodjer-viktiga-fn-projekt-i-varlden/minor/>
- FN:s minröjningsorgan, UNMAS: <https://www.unmas.org/en>
- Ottawakonventionen: <https://unoda-web.s3-accelerate.amazonaws.com/wp-content/uploads/assets/media/8DF9CC31A4CA8B32C12571C7002E3F3E/file/APL%2BEnglish.pdf>
- FN-sekretariatets avdelning för nedrustning, UNODA, om minor: <https://www.un.org/disarmament/convarms/landmines/>
- UN Women om fred och säkerhet: <http://www.unwomen.org/en/what-we-do/peace-and-security>
- FN:s sida över vilka länder som anslutit sig till vilka konventioner. OHCHR Status of ratification interactive dashboard: <http://indicators.ohchr.org/>
- Svenska freds- och skiljedomsföreningen: <https://www.svenskafreds.se/vad-vi-gor/nedrustning/minor-och-klustervapen/>
- FN FAKTA om Många faror för flickor i konflikt (2018): <https://fn.se/wp-content/uploads/2018/03/Faktablad-om-Flickor-i-konflikt-2018.pdf>
- FN FAKTA om Allt bredare mandat för FN-styrkor (2017): <https://fn.se/wp-content/uploads/2016/04/2-17-FNs-fredsinsatser-1.pdf>
- FN FAKTA om 15 stater ansvarar för freden (2017): <https://fn.se/wp-content/uploads/2016/04/1-17-FNs-s%C3%A4kerhetsr%C3%A5d-1.pdf>
- FN FAKTA om Tusentals dödas och skadas varje år (2015): <https://fn.se/wp-content/uploads/2016/08/Faktablad-2-15-Minor-och-andra-explosiva-l%C3%A4mningar.pdf>
- FN-förbundets hemsida om Globala målen: <https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/>
- FN:s sida om Agenda 2030 och Globala målen: <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>
- FN-fakta, nr. 3, 2018: Övervakning av mänskliga rättigheter: <https://fn.se/wp-content/uploads/2018/09/3-18-FNs-overvakning-av-manskliga-rattigheter.pdf>